

**Program kształcenia w
Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych i Humanistycznych
SWPS Uniwersytetu Humanistycznospołecznego
obowiązujący od roku akademickiego 2023/2024**

**Ogólne założenia i zasady procesu kształcenia w
Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych i Humanistycznych
SWPS Uniwersytetu Humanistycznospołecznego**

§1

1. Program kształcenia w **Szkole Doktorskiej Nauk Społecznych i Humanistycznych SWPS Uniwersytetu Humanistycznospołecznego** (dalej jako: Szkoła Doktorska), przygotowuje do pracy o charakterze badawczym, twórczym i dydaktycznym oraz prowadzi do osiągnięcia efektów uczenia się na poziomie 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji (8 PRK) w zakresie:
 - 1) wiedzy na zaawansowanym poziomie dla dziedziny związanej z obszarem prowadzonych **badaw naukowych lub działalności twórczej, obejmującej najnowsze osiągnięcia nauki lub sztuk plastycznych w tym projektowania;**
 - 2) znajomości metodologii prowadzenia badań oraz umiejętności prowadzenia badań naukowych i zajęć dydaktycznych, w tym z wykorzystaniem nowych technologii w kształceniu studentów;
 - 3) kompetencji społecznych odnoszących się do działalności naukowo-badawczej lub twórczej i społecznej roli uczonego lub twórcy.
2. Realizacja programu kształcenia w **Szkole Doktorskiej** wspiera proces nabywania wiedzy, umiejętności i kompetencji potrzebnych we współczesnej pracy akademickiej.

§2

Kształcenie w Szkole Doktorskiej stwarza warunki do:

1. realizacji programu kształcenia obejmującego: zajęcia obowiązkowe, zajęcia do wyboru, praktyki naukowe i dydaktyczne oraz aktywność własną, prowadzącego do osiągnięcia efektów uczenia się z wiedzy, umiejętności i kompetencji na poziomie 8 Polskiej Ramy Kwalifikacji;
2. uczestniczenia w życiu uczelni oraz w środowisku naukowym;
3. realizacji indywidualnego planu badawczego (IPB) oraz prowadzenia samodzielnych badań naukowych lub działań twórczych;
4. przeprowadzenia oceny śródkresowej;
5. współpracy w ramach centrów i zespołów badawczych lub twórczych (także niesformalizowanych), w tym także międzynarodowych
6. przygotowania przez Doktorantów rozprawy doktorskiej lub zbioru cyklu artykułów pod opieką Promotora lub Promotorów albo Promotora i Promotora pomocniczego oraz co najmniej jednego z poniższych:

- 1) publikacji w formie monografii naukowej albo rozdziału w takiej monografii, wydanej przez wydawnictwo, które w roku opublikowania w ostatecznej formie było ujęte w wykazie sporządzonym zgodnie z przepisami prawa lub;
- 2) co najmniej jednej publikacji naukowej w recenzowanym czasopiśmie naukowym wymienionym w wykazie czasopism naukowych lub;
- 3) co najmniej jednego artykułu naukowego opublikowanego w recenzowanych materiałach z konferencji międzynarodowej.

§3

Program kształcenia w Szkole Doktorskiej opiera się na następujących założeniach:

1. program ma charakter interdyscyplinarny i jest realizowany dzięki:
 - 1) obecności w programie zajęć mających charakter zarówno specyficzny dla dyscypliny, jak i interdyscyplinarny;
 - 2) prowadzeniu badań z pogranicza różnych dziedzin i dyscyplin.
2. prace doktorskie reprezentują wysoki standard naukowy osiągniany dzięki konkursowej rekrutacji do Szkoły Doktorskiej, eksperckiej kadrze Promotorów naukowych oraz odpowiedniemu przygotowaniu Doktorantów do wykonywanych zadań badawczych, twórczych i akademickich;
3. program zapewnia możliwość wyboru zajęć i aktywności z oferty, zależnie od indywidualnych potrzeb i zainteresowań;
4. zajęcia przewidziane w programie kształcą umiejętności niezbędne do efektywnego funkcjonowania we współczesnym świecie akademickim oraz w szerszym otoczeniu społeczno-gospodarczym;
5. ramowa struktura programu jest taka sama dla wszystkich dyscyplin (psychologii, nauk o kulturze i religii, nauk socjologicznych, literaturoznawstwa, oraz sztuk plastycznych i konserwacji dzieł sztuki), jednak konkretne treści programowe oferowane w ramach poszczególnych dyscyplin są odmienne i mogą zmieniać się corocznie;
6. zajęcia prowadzone są w języku polskim lub języku angielskim;
7. Doktorantom zapewnia się wsparcie (w tym finansowe, w zależności od dostępnych środków) m. in. w zakresie ich udziału w konferencjach naukowych. Ma to umożliwić osiąganie przez Doktorantów jak najwyższych standardów w pracy naukowej oraz poziomu wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, a także sprzyjać umiędzynarodowieniu kształcenia;
8. Doktorantom oferowany jest program mentoringowy wspierający proces świadomego rozwoju naukowego lub twórczego i planowania kariery naukowo-badawczej, dydaktyczno-badawczej lub artystyczno-badawczej, artystyczno-dydaktycznej, który jednocześnie kształtuje kulturę wymiany doświadczeń w środowisku Doktorantów;
9. łączny wymiar zajęć objętych programem całego toku kształcenia to 30 ECTS z zajęć obowiązkowych plus 12 ECTS z zajęć i aktywności do wyboru. W sumie Doktoranci muszą zrealizować 42 punkty ECTS;
10. zajęcia w Szkole Doktorskiej odbywają się wyłącznie w formie stacjonarnej; ponad połowa programu kształcenia Doktorantów wymaga obecności w prowadzącej je jednostce organizacyjnej (Warszawa lub Wrocław) i jest realizowana w formie stacjonarnych zajęć dydaktycznych i pracy naukowej wymagających bezpośredniego udziału nauczycieli akademickich, Promotorów i Doktorantów.

**Zajęcia objęte programem w Szkole Doktorskiej,
odpowiadająca im punktacja ECTS oraz formy zaliczania**

§4

1. Oferta zajęć w Szkole Doktorskiej na dany rok akademicki wraz z listą przedmiotów, liczbą godzin, formą zajęć, formą zaliczenia oraz liczbą punktów ECTS jest przedmiotem uchwały, którą podejmuje Rada Interdyscyplinarnej Szkoły Doktorskiej.
2. Zajęcia dzielą się na zajęcia obowiązkowe, zajęcia do wyboru oraz aktywność własną:
 - 1) zajęcia obowiązkowe stanowią podstawę programu; Doktoranci są zobowiązani do zaliczenia wszystkich zajęć obowiązkowych i tym samym zdobycia w czasie kształcenia 30 punktów ECTS;
 - 2) zajęcia i aktywności do wyboru – Doktoranci sami wybierają zajęcia fakultatywne w zależności od swoich potrzeb i zainteresowań oraz dostępnej oferty w danym roku akademickim; Doktoranci są zobowiązani do zaliczenia 12 pkt ECTS;
3. Program kształcenia jest rozłożony na cztery lata i jest podzielony na pięć tematycznych, zintegrowanych bloków:
 - 1) Blok 1. Umiejętności akademickie;
 - 2) Blok 2. Metodologia i praca badawcza;
 - 3) Blok 3. Mentoring i rozwój kariery;
 - 4) Blok 4. Wykłady i seminaria naukowe (w ramach dyscypliny i interdyscyplinarne);
 - 5) Blok 5. Współpraca z centrami lub zespołami badawczymi lub twórczymi oraz z otoczeniem społeczno-gospodarczym.
4. W toku kształcenia Doktoranci są zobowiązani uzyskać wymaganą liczbę punktów ECTS i zaliczyć zajęcia obowiązkowe oraz zajęcia z oferty do wyboru zgodnie z poniższą tabelą:

Blok	Zakres	Liczba ECTS do uzyskania w bloku w ciągu 4 lat kształcenia
Blok 1. Umiejętności akademickie	pisanie akademickie; praktyka dydaktyczna; przygotowywanie wystąpień konferencyjnych i aplikacji grantowych; etyka w nauce i respektowanie własności intelektualnej; komercjalizacja badań i działalności twórczej	obowiązkowe: 11 ECTS do wyboru: od 2 do 5 ECTS
Blok 2. Metodologia i praca badawcza/	seminaria doktoranckie; aktywność w centrach badawczych; metodologia i planowanie badań; analizy danych (ilościowe, jakościowe, ujęcia mieszane)	obowiązkowe: 8 ECTS do wyboru: od 2 do 10 ECTS
Blok 3. Mentoring i rozwój kariery	planowanie kariery naukowo-badawczej, dydaktyczno-badawczej lub artystyczno-badawczej, artystyczno-dydaktycznej i kariery uwzględniającej transfer pomiędzy uniwersytetem i otoczeniem społeczno-gospodarczym poprzez indywidualne konsultacje z zakresu wsparcia mentoringowego z promotorem w ramach seminariów doktoranckich; warsztaty peer-mentoringowe	obowiązkowe: 2 ECTS do wyboru: od 1 do 9 ECTS
Blok 4. Wykłady i seminaria naukowe	wykłady i seminaria w ramach dyscypliny oraz interdyscyplinarne (obowiązkowe i do wyboru), w tym wykłady zaproszonych gości	obowiązkowe: 5 ECTS

		do wyboru: od 1 do 3 ECTS
Blok 5. Współpraca z centrami zespołami badawczymi oraz z otoczeniem społeczno-gospodarczym/	obowiązkowa praktyka naukowa w centrum i/ lub w grupie badawczej lub twórczej, a także zajęcia z zakresu transferu wiedzy do i z otoczenia społeczno-gospodarczego; journal club, koło naukowe, konwersatoria tematyczne, kierowanie projektem badawczym; staż badawczy w innej instytucji; udział w projekcie badawczym lub komercjalizacyjnym lub wdrożeniowym lub upowszechniającym wiedzę naukową (również poza uczelnią), a także publikacje popularno-naukowe	obowiązkowe: 4 ECTS do wyboru: od 2 do 12 ECTS
	Suma ECTS w programie kształcenia	obowiązkowe: 30 ECTS do wyboru: minimum 12 ECTS

5. Cele i opis poszczególnych bloków tematycznych:

Blok 1. Umiejętności akademickie

Zajęcia w Bloku 1 mają umożliwić Doktorantom zdobycie i rozwój umiejętności niezbędnych do przedstawiania wyników badań w tym działań twórczych w publikacjach naukowych i wystąpieniach konferencyjnych w Polsce i za granicą, a także przygotować do pozyskiwania środków na realizację pomysłów badawczych i twórczych. W ramach tego bloku, jako kursy obowiązkowe realizowane są zajęcia z zakresu: pisania akademickiego; przygotowywania wystąpień konferencyjnych i aplikacji grantowych; etyki w nauce i respektowania własności intelektualnej; . W tym bloku realizowana jest również praktyka dydaktyczna. W zakresie obowiązkowej aktywności własnej, równoległe z przygotowaniem rozprawy doktorskiej, wymagany jest: (1) udział w Sesji Naukowej Doktorantów (wystąpienie lub poster); (2) wystąpienie przed radą naukową danej dyscypliny lub członkami Centrum Badawczego, niezbędne do wszczęcia postępowania doktorskiego oraz (3) praktyka dydaktyczna. W ofercie zajęć i aktywności do wyboru w ramach Bloku 1 Doktoranci mogą odbyć konsultacje w zakresie własnej aplikacji grantowej oraz brać udział w konferencjach naukowych (z autorskim lub współautorskim referatem lub posterem).

Blok 2. Metodologia i praca badawcza

Celem Bloku 2 jest dostarczenie Doktorantom zaawansowanej wiedzy metodologicznej oraz badawczej na temat stosowanych metod, technik, narzędzi badawczych oraz programów wspierających analizę danych wykorzystywanych w postępowaniu badawczym. Wśród zajęć obowiązkowych znajdują się przede wszystkim kursy z zakresu: metodologii i planowania badań (w dyscyplinie) oraz analizy danych ilościowych lub jakościowych. Obowiązkowe są również seminaria doktoranckie (spotkania lub konsultacje między promotorem lub promotorami lub promotorem i promotorem pomocniczym a doktorantami). Regularne i aktywne uczestniczenie w seminariach doktoranckich przez Doktorantów ma kluczowe znaczenie zarówno dla zdobywania wiedzy metodologicznej oraz dla postępów własnej pracy badawczej. Na każdym roku kształcenia Doktoranci muszą otrzymać zaliczenie Seminarium doktoranckiego (1 ECTS na rok).

Wśród kursów i aktywności do wyboru w Bloku 2 znajdują się zaawansowane zajęcia z zakresu: analizy danych ilościowych / jakościowych przy wsparciu najnowszych programów; zaawansowana metodologia badań np. badania interdyscyplinarne. Punktowany jest również udział w Szkole Letniej lub Szkole Zimowej oraz warsztatach i szkoleniach.

Blok 3. Mentoring i rozwój kariery

Celem Bloku 3 jest rozwój potencjału początkujących badaczy, pomoc w świadomym planowaniu rozwoju kariery naukowej, twórczej lub dydaktycznej oraz wspieranie Doktorantów w procesie uzyskania stopnia naukowego doktora. Do zajęć obowiązkowych należy: warsztat 0: Na starcie doktoratu, który wprowadza Doktorantów w środowisko kształcenia na III poziomie, pomaga w orientacji w stawianych wymaganiach oraz w zaplanowaniu harmonogramu kształcenia i prac nad rozprawą; seminarium doktoranckie, które realizowane jest pod opieką Promotora lub Promotorów lub Promotora i Promotora pomocniczego wspierających Doktorantów w opracowaniu i realizacji indywidualnego planu badawczego i planowaniu pracy nad rozprawą doktorską, włączanie i nadzorowanie działalności naukowej i dydaktycznej. Wśród zajęć i aktywności do wyboru w programie mentoringowym znajdują się konwersatoria peer-mentoringowe oraz doradztwa w zakresie planowania rozwoju kariery naukowej, twórczej lub dydaktycznej (aspekty teoretyczne i praktyczne).

Blok 4. Wykłady i seminaria naukowe (w ramach dyscypliny i interdyscyplinarne)/

Celem Bloku 4 jest umożliwienie Doktorantom uczestnictwa w kursach trzonowych dla danej dyscypliny, ale także zdobywanie wiedzy interdyscyplinarnej. Kursy wybierane są z oferty na dany rok akademicki. W tym bloku znajdują się zajęcia z dyscypliny podstawowej (o charakterze przeglądu paradygmatów, teorii, koncepcji i podejść) oraz seminaria interdyscyplinarne, a także wykłady zaproszonych gości, wykłady otwarte. Dobór tematyki jest związany z rozwojem badań w danej dyscyplinie oraz działań uczelni w zakresie innowacyjności, umiędzynarodowienia i zdobywania finansowania zewnętrznego na tego typu działania.

Blok 5. Współpraca z centrami zespołami badawczymi oraz z otoczeniem społeczno-gospodarczym

Celem Bloku 5 jest rozwijanie umiejętności współpracy Doktorantów z wybranym centrum badawczym i zespołem badawczym lub twórczym. Współpraca z centrami pozwala na: wdrożenie się w świat naukowy lub twórczy, zdobywanie praktyki naukowej i akademickiej, współtworzenie społeczności akademickiej, zdobywanie umiejętności przygotowywania artykułów i innych prac naukowych, uczestniczenie w dyskusjach naukowych, uczenie się krytycznego myślenia, obserwowanie rozwoju karier akademickich kolegów i koleżanek. W ramach Bloku 5 są także realizowane cele związane z komercjalizacją i upowszechnianiem wyników badań i działalności twórczej poza sferą akademicką oraz dostarczenie wiedzy na temat zasad transferu wiedzy pomiędzy uczelnią i otoczeniem społeczno-gospodarczym. W ramach bloku realizowane są obowiązkowe praktyki naukowe oraz kurs dotyczący wyzwań transferu wiedzy do i z otoczenia społeczno-gospodarczego. Wśród aktywności do wyboru znajdują się m.in.: udział w journal club/ kole naukowym/ konwersatoriach tematycznych; prowadzenie własnego grantu; badawczy staż w innej

instytucji; udział w projekcie badawczym, komercjalizacyjnym, wdrożeniowym / upowszechniającym wiedzę naukową, a także publikacje popularno-naukowe.

Efekty uczenia się

§5

Efekty uczenia się w ramach programu kształcenia realizowanego w Szkole Doktorskiej są oparte na 8 poziomie Polskiej Ramy Kwalifikacji. Efekty uczenia się przedstawione są z podziałem na wiedzę, umiejętności oraz kompetencje społeczne dla każdego z powyższych pięciu bloków tematycznych objętych programem:

Absolwenci Szkoły Doktorskiej:			
Blok	Wiedza	Umiejętności	Kompetencje społeczne
<i>Blok 1. Umiejętności badawcze</i>	<ul style="list-style-type: none"> - zna zasady dotyczące upowszechniania wyników badań lub działalności twórczej, także w trybie otwartego dostępu <i>open access</i> (P8S_WG); - wie jak upowszechniać wyniki działalności naukowej lub twórczej, także w formach popularnych; - jest świadomy zasad etycznych i rzetelności badawczej w prowadzeniu działalności akademickiej, badań naukowych lub działalności twórczej; - jest zorientowany w dostępnych konkursach grantowych w tym programach finansowania sztuk wizualnych; - posiada przygotowanie do prowadzenia zajęć dydaktycznych (P8S_WG); 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi napisać artykuł naukowy oraz przygotować referat na konferencję naukową; - potrafi zaprezentować wyniki badań lub działań twórczych; - potrafi przygotować aplikację grantową lub aplikację o finansowanie projektu artystycznego; - potrafi zaplanować i przeprowadzić zajęcia dydaktyczne z wykorzystaniem nowoczesnych metod i narzędzi (P8S_UU); - potrafi uczestniczyć w dyskusie naukowym i komunikować się na tematy specjalistyczne w stopniu umożliwiającym aktywne uczestnictwo w międzynarodowym środowisku naukowym lub kulturalnym (P8S_UK); 	<ul style="list-style-type: none"> - jest gotów do uznawania znaczenia wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych (P8_KK); - jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych badaczy i twórców oraz inicjowania działań na rzecz interesu publicznego (P8S_KO);
<i>Blok 2. Metodologia i praca badawcza</i>	<ul style="list-style-type: none"> - zna i potrafi stosować metodologię badań naukowych w danej dyscyplinie; - posiada niezbędną wiedzę do planowania badań; - posiada specjalistyczną wiedzę z zakresu opracowanego problemu badawczego; 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi zastosować wiedzę metodologiczną do wyznaczenia celu, definiowania pytań i hipotez badawczych, a także do planowania i realizacji zamierzeń badawczych; - potrafi gromadzić dane; - krytycznie je analizować; - potrafi interpretować wyniki badań naukowych i wyciągać wnioski; 	<ul style="list-style-type: none"> - jest gotów do krytycznej oceny metod, technik i narzędzi badawczych (P8S_KK); - rozumie odmienny, metodologiczny punkt widzenia (P8S_KO);

	<ul style="list-style-type: none"> - zna metody i techniki analizy danych; - zna programy do analiz danych (P8S_WG); 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi rozwijać i twórczo stosować metody, techniki i narzędzia badawcze; - potrafi wykorzystywać wiedzę z różnych dziedzin nauki do planowania i realizowania badań - potrafi ocenić jakość źródła wiedzy z perspektywy metodologicznej (P8S_UW); 	
<p>Blok 3. Mentoring i rozwój kariery</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zna i rozumie proces przygotowania do doktoratu; - jest świadomy psychospołecznych uwarunkowań pracy badawczej lub twórczej; - wie, jak należy planować swoją pracę i wpływać na swoją efektywność; - zna cele, metody i techniki wsparcia mentoringowego w świecie akademickim (P8S_WG); 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi świadomie planować i działać na rzecz własnego rozwoju; - potrafi planować indywidualne przedsięwzięcia naukowe lub twórcze; - potrafi inspirować i organizować rozwój innych osób; - potrafi szukać, korzystać, a także dostarczać peer-mentoringowe wsparcie; - potrafi dokonywać krytycznej analizy i oceny działalności eksperckiej i innych prac o charakterze twórczym oraz krytycznej oceny własnego wkładu w rozwój danej dyscypliny naukowej; - potrafi wykorzystać wiedzę o procesie badawczym lub twórczym w planowaniu własnych działań (P8S_UU); 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi myśleć i działać w środowisku akademickim w sposób niezależny, kreatywny i przedsiębiorczy; - przejawia inicjatywę w kreowaniu nowych idei i poszukiwaniu innowacyjnych rozwiązań; - dzieli się doświadczeniem, wiedzą i inspiruje innych do rozwoju (P8S_KR)
<p>Blok 4. Wykłady i seminaria naukowe (w ramach dyscypliny i interdyscyplinarne)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - zna i rozumie istniejący dorobek reprezentowanej dyscypliny naukowej w stopniu umożliwiającym krytyczną ocenę i rewizję istniejących paradygmatów; - zna i rozumie najnowsze osiągnięcia nauki lub twórcze i światowy dorobek obejmujący podstawy teoretyczne oraz zagadnienia ogólne dla danej dyscypliny; - zna i rozumie wybrane zagadnienia szczegółowe, związane z własną specjalizacją; - zna główne tendencje rozwojowe danej dyscypliny (P8S_WG); 	<ul style="list-style-type: none"> - potrafi wykorzystywać wiedzę z dyscypliny oraz z różnych dyscyplin do identyfikowania, formułowania i innowacyjnego rozwiązywania złożonych problemów oraz wykonywania zadań o charakterze badawczym lub twórczym; - potrafi dokonywać krytycznej oceny dorobku oraz własnego wkładu w ramach danej dyscypliny; - potrafi respektować zasady własności intelektualnej oraz własności działalności (P8S_UW); 	<ul style="list-style-type: none"> - jest gotów do krytycznej oceny dorobku reprezentowanej dyscypliny i krytycznej oceny własnego wkładu w jej rozwój (P8S_KR); - jest gotów do reprezentowania swojego stanowiska podczas dyskusji merytorycznych, także o charakterze interdyscyplinarnym (P8S_KK);

	- dostrzega szerszy kontekst działań naukowo-badawczych m.in.: fundamentalne dylematy współczesnej cywilizacji, ekonomiczne, prawne, etyczne i inne istotne uwarunkowania działalności naukowej lub twórczej (P8S_WK)		
Blok 5. Współpraca z centrami lub zespołami badawczymi oraz z otoczeniem społeczno-gospodarczym	- zna i rozumie podstawowe zasady transferu wiedzy do sfery gospodarczej i społecznej oraz komercjalizacji wyników działalności naukowej (P8S_WK);	- potrafi planować i realizować indywidualne i zespołowe przedsięwzięcia badawcze lub twórcze, także w środowisku międzynarodowym (P8S_UO). - potrafi transferować wyniki działalności naukowej lub twórczej do sfery gospodarczej, społecznej i kulturowej; - potrafi upowszechniać wyniki działalności naukowej lub twórczej, także w formach popularnych (P8S_UW); - potrafi inicjować debatę - potrafi myśleć i działać w sposób przedsiębiorczy; - potrafi przygotować rekomendacje dla sektora publicznego i prywatnego (P8S_UK);	- jest gotów do wypełniania zobowiązań społecznych badaczy lub twórcy, inicjowania działań na rzecz interesu publicznego oraz myślenia i działania w sposób przedsiębiorczy (P8S_KO); - jest gotów do podtrzymywania i rozwijania etosu środowisk badawczych lub twórczego poprzez prowadzenie działalności naukowej lub twórczej w sposób niezależny, respektowanie zasady publicznej własności wyników działalności naukowej lub twórczej z uwzględnieniem zasad ochrony własności intelektualnej (P8S_KR);